

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และสภาพสังคมที่ไม่ค่อยจะมีความเอื้ออาทรต่อกัน ส่งผลให้ภาวะจิตใจของประชาชน เกิดความเครียด โดยเฉพาะประชาชนในวัยทำงาน ต้องเผชิญกับวิถีชีวิตที่เต็มไปด้วยความยุ่งยาก และมีการปรับบทบาทของตนตามการเปลี่ยนแปลงของการเมืองและเศรษฐกิจ (ทวี ตั้งเสรี, ทศนีย์ กุลจนะพงศ์พันธุ์, วัชนิ หัตถพานิช, วราภรณ์ วัฒนวิศิษฐ์ และสุพิน พิมพ์เสน, 2546) กล่าวว่า สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดภาวะเครียด นั่นก็คือ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บ้านเมืองที่เจริญมาจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้ประชาชนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด มีการแก่งแย่ง แข่งขันสูง นอกจากนี้การประกอบอาชีพก็เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดได้ โดยอาชีพที่ต้องรับผิดชอบสูง อาชีพที่เสี่ยงอันตราย อาชีพที่จำเจน่าเบื่อ มีปัญหาในการทำงาน และความกดดันต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กับความเครียดทั้งสิ้น ซึ่งหากความเครียดอยู่ในระดับที่สูง ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาวะจิตใจของบุคคลในการดำรงชีวิต ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ตามมา (มนตรี นามมงคล, วรธนีย์ เตชะสุข และอัญญา เชาวน์ประยูร, 2540) กล่าวว่า ภาวะเครียดมีผลกระทบต่อระบบต่าง ๆ คือ ระบบร่างกาย เช่น การหลั่งฮอร์โมน กระตุ้นอัตราการหายใจ การเต้นของหัวใจ ความดันเลือด และการย่อยอาหารลดลง ระบบรับรู้ความรู้สึก และ อารมณ์ ซึ่งจะรุนแรงมากขึ้นแตกต่างกันไป เช่น โกรธ หงุดหงิด หมดหวัง เสรีา โศก วิดกกังวล และซึมเศร้า บางคนมีพฤติกรรมใช้ลดความเครียด เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด หรืออาจรุนแรงถึงขั้นฆ่าตัวตาย และยังส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นและครอบครัว เช่น การโต้เถียงขัดแย้ง ไม่มีเหตุผล ขาดความสนใจภรรยาและบุตร ผลต่อผู้ร่วมงาน เช่น การโต้แย้ง การใช้อารมณ์ ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เป็นต้นกำเนิดทำให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพของสถานครอบครัว และอาจก่อให้เกิดเป็นปัญหาสังคมขึ้นได้

ดังนั้น ภาวะเครียดจากการทำงานจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากการทำงานและการประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งทุกคนต้องทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อการอยู่รอดของตนเองและครอบครัว การมีความรับผิดชอบนี้เองทำให้นุคคลนั้นเกิดการมุ่งมั่นเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จก้าวหน้า และชีวิตครอบครัว

ที่สุขสบาย ภายใต้ภาวะกดดันเหล่านี้อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ และเป็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ภาวะเครียดจึงเป็นปัญหาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในประชากรวัยทำงานทุกระดับและทุกอาชีพ ความกดดันจากความเครียดก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประชากรวัยทำงาน ไม่ว่าจะเป็น การเจ็บป่วยทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว และการบกพร่องในด้านการควบคุมอารมณ์ ดังปรากฏให้เห็นออกมา เช่น การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การฆ่าตัวตาย

จากความสำคัญของเครียดที่สัมพันธ์กับอาชีพการทำงานดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่อาจเกิดความเครียดนั้น อาชีพตำรวจจัดว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่เกิดความเครียดได้ค่อนข้างสูง เพราะเป็นอาชีพที่ต้องเสี่ยงชีวิตในการทำงาน มีความกดดันในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจากการศึกษาของ มนตรี นามมงคล และคณะ (2540) เรื่อง การเปรียบเทียบความเครียด ความคิดอยากฆ่าตัวตาย และความคิดอยากฆ่าผู้อื่นของข้าราชการในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในบรรดาข้าราชการ ครู เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข และตำรวจนั้น ข้าราชการตำรวจมีความเครียดในระดับสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายมากที่สุด (27.8%) นอกจากนี้ยังมีความคิดอยากฆ่าตัวตายและอยากฆ่าผู้อื่นสูงสุด (14.9% และ 28.4 %) อีกด้วย ซึ่งความความคิดอยากฆ่าตัวตาย และอยากฆ่าผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับความเครียด ถ้ามีความเครียดในระดับสูงจะเกิดความคิดเหล่านี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เซลเย (Selye, 1976) ที่ศึกษาความเครียดในกลุ่มข้าราชการ พบว่า กลุ่มข้าราชการตำรวจสามารถเกิดความเครียดได้ง่าย และอันตรายมากกว่าข้าราชการกลุ่มอื่น ๆ และเกิดความเครียดได้ในระดับสูง ทำให้มีผลกระทบต่อการเกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ การติดสารเสพติด และปัญหาสุขภาพจิต เช่น เกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย ซึมเศร้า หรือหงุดหงิด ก้าวร้าว ทะเลาะเบาะแว้งกับสมาชิกในครอบครัวและที่ทำงาน เป็นต้น เนื่องจากตำรวจ เป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งงานของตำรวจเป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตราย โดยเฉพาะการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าต้องใช้การตัดสินใจที่รวดเร็ว การตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากับผู้ร้าย และอยู่ในสภาวะวิกฤตทำให้ตำรวจต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตอยู่ค่อนข้างสูง

แม้ความเครียดที่สูงจะเป็นภาวะที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคคลมากเพียงไร แต่ในความเป็นจริงความเครียดกลับเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในชีวิตประจำวัน เพราะความเครียดเป็นสิ่งที่อยู่ในวงจรชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะมีความเครียดเท่ากัน ในสถานการณ์เดียวกัน คนหนึ่งอาจมีความเครียดต่อสถานการณ์นั้นมาก ในขณะที่อีกคนมีระดับความเครียดน้อย หรือบางคนไม่มีความเครียดในเหตุการณ์นั้นเลย (ปรีชา รัตนปรีดากุล, 2542) ซึ่ง นันทณี ปาระมี (2544) กล่าวว่า ความเครียดเล็กน้อยที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนี้ก่อให้เกิด

การเรียนรู้เพื่อจะปรับตัวและดำรงไว้ของการมีสุขภาพดีของบุคคล ขณะที่ เชลลีย์ (Shelley, 2003) มีความเชื่อว่า เมื่อร่างกายได้รับความเครียดมากกระทบร่างกายจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อภัยที่มาคุกคาม อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย เกี่ยวกับโครงสร้างและสารเคมี เพื่อต่อต้านการคุกคามนั้น เมื่อมีสิ่งรบกวนและร่างกายจะมีการปรับตัว 3 ขั้นตอน คือ ระยะตกใจ ระยะต่อต้าน และระยะหมดกำลัง ซึ่งการปรับตัวกับความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดย โฟลคแมน และลาซาลัส (Lazarus & Folkman, 1984) กล่าวว่า ความเครียดและการเผชิญความเครียดของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันไป ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว ส่วน คูเปอร์, สโลน และวิลเลียม (Cooper, Sloan, & Williams, 1988) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านการทำงานว่า แหล่งความกดดันความเครียดในการทำงาน ได้แก่ ปริมาณงาน สัมพันธภาพ ความรู้สึกมีคุณค่า บรรยากาศในการทำงาน บทบาทหน้าที่ และเหตุการณ์รบกวนในแต่ละวัน ซึ่งตามแนวความคิดการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model, 2003, อ้างถึงใน เกตุจมาศ สุขศรีเพ็ง, สุภาวดี เข้มชุม และธัญรศมี สุขธก, 2549) เชื่อว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลา ระบบการปรับตัวของมนุษย์ประกอบด้วย สิ่งนำเข้า สิ่งนำออก กระบวนการควบคุมและปรับตัว ซึ่งประกอบด้วย ด้านสรีระ ด้านอึดมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการพึ่งพาซึ่งกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยด้านส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน การรับผิดชอบ สัมพันธ์ในครอบครัว โรคประจำตัวและปัจจัยการทำงาน ได้แก่ ด้วงาน บทบาทหน้าที่ ความก้าวหน้าในอาชีพ สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา และสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานมาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำปัจจัยด้านระดับชั้นยศ และแผนกที่ปฏิบัติมาเป็นตัวแปรในการศึกษาความเครียดและการเผชิญความเครียดในครั้งนี้ด้วย เนื่องด้วยระดับชั้นยศและแผนกที่ปฏิบัติงานนั้นเป็นตัวกำหนดหน้าที่ในการทำงานอาจส่งผลกระทบกับข้าราชการตำรวจให้เกิดความเครียดขึ้นได้ ซึ่ง นันทณี ปาละมี (2544) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดและการเผชิญความเครียดของทหารเรือที่ปฏิบัติราชการทางทะเล พบว่าชั้นยศและแผนกที่ปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความเครียดและการเผชิญความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยด้านระดับชั้นยศและแผนกที่ปฏิบัติโดยรวมไว้ในปัจจัยส่วนบุคคลครั้งนี้

จากลักษณะงานของข้าราชการตำรวจนั้นได้แบ่งงานตามความรับผิดชอบภายในสถานีตำรวจภูธรออกเป็น 5 งาน คือ

1. งานอำนวยการ รับผิดชอบงานสารบรรณ งานทะเบียนพล งานการเงินและบัญชี งานงบประมาณและแผนนโยบาย งานทะเบียนคนต่างด้าว
2. งานป้องกันและปราบปราม รับผิดชอบการป้องกันการระงับและปราบปราม การควบคุมผู้ต้องหามาขึ้นสถานี การประชาสัมพันธ์
3. งานสืบสวน รับผิดชอบทั้งการสืบสวนก่อนเกิดเหตุและการสืบสวนหลังเกิดเหตุ
4. งานสอบสวน รับผิดชอบทั้งการสอบสวนคดีอาญาทุกประเภท
5. งานจราจร รับผิดชอบการจัดและควบคุมการจราจร อำนวยการตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาจราจร แม้จะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน แต่มีประเด็นสำคัญที่สัมพันธ์กับงานทั้ง 5 ด้านนั้น ก็คือ แต่ละงานจะเอื้ออำนวยเป้าหมายสุดท้ายเหมือนกันคือ การบริการประชาชน การอำนวยความสะดวก การอำนวยความสะดวกในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้านการบริหาร การจราจร และด้านการป้องกันปราบปราม ยาเสพติด และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้บังคับบัญชามอบหมาย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าข้าราชการตำรวจทุกสายงานมีโอกาสเกิดความเครียดได้ เนื่องจากต้องปฏิบัติงานในสิ่งแวดล้อมการทำงานที่กดดัน ดังเช่น รอนดอล และเอลิซาเบธ (Rondall & Elizabeth, 1994) กล่าวว่างานที่มีความจำเป็นต่อสังคม เช่น โรงพยาบาล งานดับเพลิง และตำรวจ มีโอกาสเกิดความเครียดได้ง่ายและในระดับสูง โดยเฉพาะจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ด้านทิศตะวันตกมีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศพม่า มีจำนวนประชากร 825,101 คน มีความหนาแน่นของประชากร 159 คน/ ตร. กม. จัดได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่า จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ประชาชนชาวจังหวัดราชบุรีเดิมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในอาชีพอุตสาหกรรมการผลิต รองลงมาคือ การขายปลีกขายส่ง และโรงแรมภัตตาคาร จังหวัดราชบุรีได้กลายเป็นเมืองที่มีความเจริญด้านอุตสาหกรรมมากขึ้นในปัจจุบัน และความเจริญที่มากขึ้นนั้นทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น การก่ออาชญากรรม ปัญหาสารเสพติด ซึ่งการเปรียบเทียบคดีต่าง ๆ ของปี พ.ศ. 2550 กับปี พ.ศ. 2551 พบว่า คดีกลุ่ม 1 คือ คดีสะเทือนขวัญ และคดีกลุ่มที่ 5 คือ คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ได้แก่ คดียาเสพติดมีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 เป็นเหตุให้ข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีต้องปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่ทำงานด้านสุขภาพ โดยเฉพาะงานสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความเครียด และวิธีเผชิญความเครียดของข้าราชการตำรวจ ในจังหวัดราชบุรี และจากการศึกษาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการทำงานของข้าราชการตำรวจอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาความเครียดของข้าราชการตำรวจ

จังหวัดราชบุรีได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการได้ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาวางแผนป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตให้กับตำรวจในจังหวัดราชบุรี และการสร้างเสริมสุขภาพะ และพัฒนาศักยภาพข้าราชการตำรวจจังหวัดราชบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียด และวิธีการเผชิญความเครียดของข้าราชการตำรวจจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของข้าราชการตำรวจจังหวัดราชบุรี

คำถามการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตจังหวัดราชบุรี มีความเครียดเป็นอย่างไร
2. ข้าราชการตำรวจจังหวัดราชบุรีมีวิธีการเผชิญความเครียดเป็นอย่างไร
3. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของข้าราชการตำรวจในราชบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยในการทำงานมีอำนาจการทำนายความเครียดของข้าราชการตำรวจในเขตจังหวัดราชบุรีได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด วิธีการเผชิญความเครียด และปัจจัยที่อิทธิพลกับความเครียด ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจในจังหวัดราชบุรี โดยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดความเครียด อันส่งผลกระทบต่อด้านร่างกายและจิตใจ และการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคตของข้าราชการตำรวจ
2. ด้านการบริหาร เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ และความรุนแรงของปัญหาความเครียดในข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นแนวทางในการสนับสนุนนโยบายการดำเนินงานด้านการป้องกันความเครียดได้อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องตรงตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ข้าราชการตำรวจ สร้างเสริมการพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจให้มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

3. ด้านวิจัยทางการพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด และการเผชิญความเครียดของข้าราชการตำรวจเพื่อศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป และพัฒนา ป้องกันความเครียดในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการตำรวจต่อไป

4. ด้านวิชาการ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยการเกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน และวิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ใหม่เกี่ยวกับ ความเครียดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อขยายผลในการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคตของข้าราชการตำรวจในเขตจังหวัดราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจเพศชาย เนื่องจากข้าราชการ ตำรวจในจังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจ เพศชายในจังหวัดราชบุรี 16 สถานีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน ข้าราชการตำรวจทั้งหมด 1,875 คน ประกอบด้วย ตำรวจชั้นสัญญาบัตร 252 คน และชั้นประทวน 1,623 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส แผนก ที่ปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศ ภาระทางครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ ประสบการณ์การทำงาน สัมพันธภาพในครอบครัว โรคประจำตัว

2.1.2 ปัจจัยในการทำงาน ได้แก่ ด้วงาน บทบาทหน้าที่ ความก้าวหน้าในงาน อาชีพ สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน สัมพันธภาพกับบังคับบัญชา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความเครียด และวิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเครียดในการทำงาน หมายถึง ภาวะความกดดันหรือบีบคั้นจากการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อสุขภาพ และศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบประเมินความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาจากแบบสอบถามความเครียด OSI (Occupational Stress Indicator) ของ สิริลักษณ์ ต้นชัยสวัสดิ์ (2531) แบ่งเป็นความเครียดระดับต่ำ ความเครียดระดับปานกลาง ความเครียดระดับสูง

2. วิธีการเผชิญความเครียด หมายถึง พฤติกรรมที่ข้าราชการตำรวจแสดงออกในการจัดการลดหรือขจัดปัจจัย หรือสิ่งเร้าอันเป็นสาเหตุของความเครียด ซึ่งจะมีวิธีการเผชิญความเครียดที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการเจริญเติบโต และพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเผชิญความเครียดของ ลตแพต (Latack, 1986) ซึ่งปรับปรุงและแปลโดย ปาลชาติ ชาวโพธิ์หลวง (2543) เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียด และวิธีเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจจราจร ซึ่งปรับปรุงการเผชิญความเครียดเป็น 2 แบบ คือ

2.1 แบบสู้ปัญหา (Problem Focused) เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม และตนเอง พฤติกรรมของกลวิธีนี้ ได้แก่ การตั้งเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา การอภิปรายปัญหากับผู้อื่น การควบคุมสถานการณ์บางส่วนเท่าที่สามารถจะทำได้ การพยายามเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างกระตือรือร้น การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การนำประสบการณ์เดิมมาช่วยแก้ไขปัญห การคิดและการใช้วิธีแก้ไขปัญหหลายวิธี

2.2 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นไปที่การพยายามหลีกเลี่ยงจากปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดความเครียด โดยการปฏิเสธทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมของกลวิธีนี้ คือ ไม่คิดและไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาโดยสิ้นเชิง พฤติกรรมของกลวิธีนี้ ได้แก่ การผ่นกลางวันว่าปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้เกิดขึ้น หรือได้รับการแก้ไขแล้ว การปิดปัญหาออกจากความคิด การหนีปัญหา

3. ข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็นระดับชั้นสัญญาบัตรและระดับชั้นประทวน

4. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับระดับความเครียดของข้าราชการตำรวจในจังหวัดราชบุรี ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา แผนกที่ปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ภาระทางครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ ประสบการณ์การทำงาน สัมพันธภาพในครอบครัว และโรคประจำตัว ตามรายละเอียดดังนี้

4.1 อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันเป็นปีเต็มนับถึงวันที่ตอบแบบสอบถามของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดราชบุรี

4.2 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดที่ข้าราชการตำรวจได้สำเร็จการศึกษา โดยแบ่งระดับการศึกษาของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส. อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโทหรือสูงกว่า

4.3 สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น คู่ โสด หม้าย หย่า แยก

4.4 ระดับชั้นยศ หมายถึง ระดับชั้นขณะดำรงตำแหน่งในปัจจุบันที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ระดับสัญญาบัตร ระดับประทวน

4.5 ภาระทางครอบครัว หมายถึง ความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรี ที่มีต่อครอบครัวของตนเองในด้านการเงินที่ต้องให้แก่ ภรรยา สามีนุตร บิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือบุคคลอื่น แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

4.5.1 ไม่มีภาระครอบครัว หมายถึง มีภาระครอบครัวที่ไม่ทำให้รู้สึกกังวลใจเดือดร้อน หรือมีความทุกข์ในการประกอบอาชีพ

4.5.2 ภาระครอบครัวน้อย หมายถึง มีภาระครอบครัวที่ทำให้รู้สึกกังวลใจเดือดร้อน หรือมีความทุกข์ในการประกอบอาชีพเล็กน้อย

4.5.3 ภาระครอบครัวที่เดือดร้อนปานกลาง หมายถึง มีภาระครอบครัวที่ทำให้รู้สึกกังวลใจเดือดร้อน หรือมีความทุกข์ในการประกอบอาชีพบ้างเป็นครั้งคราว

4.5.4 ภาระครอบครัวที่เดือดร้อนมาก หมายถึง มีภาระครอบครัวที่ทำให้รู้สึกกังวลใจเดือดร้อน หรือมีความทุกข์ในการประกอบอาชีพอยู่เสมอ

4.6 สถานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง ระดับการเงินในครอบครัวของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรีแบ่งเป็น รายได้เหลือเก็บ รายได้พอใช้ รายได้ไม่พอใช้และมีหนี้สิน

4.7 สัมพันธภาพภายในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การช่วยเหลือเกื้อกูล การห่วงใย เอาใจใส่ความเป็นอยู่ของกันและกัน แบ่งเป็น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงเหิน ไม่เคยทะเลาะเบาะแว้งกันเลย ทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างเป็นครั้งคราว และทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย

4.8 ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลา นับเป็นปี ตั้งแต่รับราชการข้าราชการเป็นตำรวจ จนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

4.9 แผนกที่ปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะงานที่ปฏิบัติของข้าราชการตำรวจในจังหวัดราชบุรี คือ งานด้านอำนวยการ งานด้านสืบสวนงานด้านการสอบสวน งานด้านการจราจร งานด้านปราบปราม

4.10 โรคประจำตัว หมายถึง การเจ็บป่วยด้วยโรคที่ต้องมีการปฏิบัติตัว มีการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง และมีการนัดไปพบแพทย์ เพื่อตรวจเป็นระยะหรือมีการปฏิบัติเฉพาะโรค โดยมีการประเมินว่ามีหรือไม่มี

5. ปัจจัยในการทำงาน หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติงานทั้งเกิดผลทางบวก และเกิดผลทางลบทำให้เกิดความเครียดกับข้าราชการตำรวจ ปัจจัยในการทำงานในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น ตัวงาน บทบาทหน้าที่ ความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพ สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน รายละเอียดดังนี้

5.1 ตัวงาน หมายถึง ภาระงานที่ปฏิบัติจริง ซึ่งมีทั้งลักษณะงานที่มากเกินไป น้อยเกินไป งานที่ต้องแข่งกับเวลา สภาพการทำงานที่มีอันตราย และงานที่อาศัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ

5.2 บทบาทหน้าที่ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของตน อำนาจหน้าที่การมอบหมายงานให้กับผู้อื่นและความมีอิสระในการปฏิบัติงาน

5.3 สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน หมายถึง ความเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางกิริยาหรือวาจา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน

5.4 สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การกระทำด้วยความรักใคร่ถนอมถนอม ความจงรักภักดี และความร่วมมือในการทำงานระหว่าง ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรอื่นที่ประสานงานและเกี่ยวข้องกัน โดยสัมพันธภาพนั้นอาจทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดีก็ได้

5.5 ความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจในจังหวัดราชบุรี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนได้ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ได้รับการฝึกอบรม มีโอกาสพัฒนาตนเอง หรือศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีความมั่นคงในการทำงาน มีโอกาสเลื่อนขั้น หรือดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในหน่วยงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีความเครียด และการเผชิญความเครียดของ โฟลคแมน และคณะ (Folkman et al., 1984) เป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งเป็นแนวคิดเชิงจิตวิทยา ที่เชื่อว่าความเครียดเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยบุคคลได้ประเมินตัดสินสถานการณ์ที่เผชิญนั้นว่ามีผลต่อสภาวะสุขภาพของตนเอง และต้องใช้แหล่งประโยชน์ในการปรับตัวอย่างเต็มที่หรือเกินกำลังนั้นคือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะเครียดหรือไม่ขึ้นอยู่กับประเมินความสมดุลระหว่างความต้องการกับแหล่งประโยชน์ที่อยู่ของบุคคล

นั้น เมื่อบุคคลประเมินว่าสิ่งเร้านั้นมีผลกระทบ คุกคามหรือเป็นอันตราย ก็จะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จึงพยายามที่จะจัดการต่อผู้คุกคามเพื่อให้บุคคลสามารถลงความสมดุลไว้ได้ โดยการใช้พฤติกรรมเผชิญความเครียดการเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีนั้น ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการคุกคาม ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ เซลเย่ (Selye, 1976) ที่ได้กล่าวความเครียดเป็นกลุ่มอาการที่ร่างกายมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อภัยที่คุกคาม อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายเกี่ยวกับ โครงสร้างและสารเคมี เพื่อต่อต้านการคุกคามนั้น หรือหมายถึง ผลกระทบทั่วไป (Non-Specific Effect) ทั้งหมดที่เกิดแก่อินทรีย์ เมื่อมีสิ่งรบกวนและสิ่งสำคัญ คือร่างกายจะต้องมีการปรับตัวซึ่งการปรับตัวนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ กลุ่มอาการปรับตัวทั่วไป (General Adaptation Syndrome: GAS) และกลุ่มอาการปรับตัวเฉพาะที่ (Local Adaptation Syndrome: LAS) แบ่งเป็น 3 ระยะคือ

1. ระยะเตือน (Stage of Alarm) แสดงลักษณะที่ร่างกายมีปฏิกิริยาเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าจะมีการกระตุ้นหรือช่วยให้ตื่นตัว ประสาทซิมพาเทติก จะถูกกระตุ้นเพื่อให้ร่างกายเตรียมตัวสู้ (Fight) หรือหนี (Flight) รวมทั้งฮอร์โมนจากต่อมหมวกไตส่วนนอก และส่วนในจะหลั่งฮอร์โมนออกมา และทำงานร่วมกันเพื่อได้ตอบสนองสิ่งที่มากระตุ้น จะสังเกตได้เมื่อนมนุษย์ตกใจใหม่ ๆ จะพบว่าชีพจรเต้นเร็ว มือเท้าเย็น กล้ามเนื้ออ่อนแรง อุณหภูมิลดลง และความดันโลหิตต่ำลง ต่อมาจะเกิดปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (Rebound Reaction) เช่น ต่อมหมวกไตส่วนนอก (Adrenal Cortex) จะโตขึ้น และมีการหลั่งของฮอร์โมนคอร์ติโคอยด์ (Corticoid Hormones) และ อะดรีนาลิน (Adrenalin) หรือ เอพิเนฟริน (Epinephrine) ทำให้การหายใจเร็วขึ้น ความดันโลหิตสูงขึ้น เลือดแข็งตัวเร็วขึ้น น้ำตาลถูกปล่อยออกมาจากตับมีการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น

2. ระยะต่อต้าน (Stage of Resistance) ระยะนี้มนุษย์ได้มีเวลาในการคิดหาวิธีที่จะนำมาใช้ในการปรับตัว เพื่อต่อสู้กับภาวะความเครียด การปรับตัวในระยะนี้มีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนเวลาในการทบทวนที่มาของความเครียด พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสิ่งมากระตุ้น ชนิดของความรุนแรงและตัวบุคคล ถ้ามนุษย์ไม่สามารถเลือกวิธีการที่จะนำมาใช้ในการปรับตัวให้เหมาะสมและถูกวิธีแล้ว การปรับตัวก็จะกลายเป็นโทษ

3. ระยะหมดกำลัง (Stage of Exhaustion) ถ้ามนุษย์ได้ใช้พลังทั้งสองเกินขีดความสามารถที่มีจำกัด หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างพอเพียง ร่างกายจะผ่านเข้าสู่ระยะที่สาม คือ ระยะหมดแรง เนื่องจากความเครียดยังคงมีอยู่ไม่รู้จักหมดสิ้น พอร่างกายโดนความเครียดเล่นงานซ้ำแล้วซ้ำอีก ร่างกายจะเสื่อมโทรมจนกระทั่งเกิดเป็นโรคต่าง ๆ

ส่วนแนวคิดของรอย (Roy's Adaptation Model, 2003 อ้างถึงใน เบญจมาศ สุขศรีเพ็ง และคณะ, 2549) มนุษย์มีร่างกายและจิตใจที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่า

โดยธรรมชาติของมนุษย์จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกคนตลอดเวลา ระบบการปรับตัวของมนุษย์ประกอบด้วย สิ่งนำเข้า สิ่งนำออก กระบวนการควบคุมและปรับตัว ซึ่งประกอบด้วยด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับ คูเปอร์ และคณะ (Cooper et al., 1988) ได้ศึกษาการวัดความเครียดในการทำงานและการพัฒนาเครื่องมือวัด การจัดการความเครียด พบว่า ตัวแปรที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นเกิดจากแหล่งของความกดดันกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ประกอบไปด้วย ปริมาณงาน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การได้รับการยอมรับในคุณค่า บรรยากาศในองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคล บทบาทในการบริหารหน้าที่การงาน สมดุลภาพที่บ้านและที่ทำงาน สิ่งรบกวนในแต่ละวัน ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อ ความพึงพอใจในองค์กร ความมั่นคงในองค์กร ความผูกพันกันภายในองค์กร สภาพจิตใจ ความสามารถในการยืดหยุ่น ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพร่างกาย ระดับกำลังความสามารถ โดยสอดคล้องกับทฤษฎีการปรับตัวของรอย พบว่ามนุษย์จะมีการปรับตัว เพื่อรักษาสภาพสมดุลของบุคคลนั้นไว้ ได้เสนอรูปแบบการปรับตัวของบุคคล โดยการปรับตัวประกอบด้วย 4 แบบคือ การปรับตัวตามความต้องการด้านสรีระ (Physiological) ได้แก่

1. การตอบสนองการปรับตัว เพื่อรักษาความมั่นคงด้านร่างกาย เช่น ออกซิเจน โภชนาการ การขับถ่าย กิจกรรมการพักผ่อน เป็นต้น
2. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept) ได้แก่ รูปร่างหน้าตา ความสวยงาม ค่านิยม ความเชื่อ คุณค่า ความคาดหวังในสถานที่ที่ตนนั้น
3. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role-function) กล่าวคือ การที่บุคคลต้องมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคม ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีบทบาทหรือตำแหน่งอะไรในสังคม สามารถแสดงบทบาทของตนได้ดีมากน้อยเพียงใด เป็นที่ยอมรับในสังคมหรือไม่
4. ด้านความสัมพันธ์พึ่งพาซึ่งกัน (Interdependence Relation) รอยกล่าวว่า บุคคลจำเป็นต้องมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน บุคคลจึงต้องการผู้ที่รู้ใจหรือสนิทสนมกันเป็นพิเศษเพื่อให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้รวบรวมสรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเครียด คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ ประสบการณ์ทำงาน สถานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา ภาระรับผิดชอบ สัมพันธภาพในครอบครัว โรคประจำตัว และปัจจัยในการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวงาน ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนการเผชิญความเครียดนั้น ลาแทค (Latack, 1986) ได้แบ่งรูปแบบการเผชิญความเครียด ออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

4.1 แบบมุ่งเป้าต่อสู้ (Fight หรือ Control) เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมและตนเอง พฤติกรรมของกลวิธีนี้ ๆ ได้แก่ การตั้งเป้าหมายในการแก้ไข้ปัญหา การอภิปรายปัญหากับผู้อื่น การควบคุมสถานการณ์บางส่วนเท่าที่สามารถจะทำได้ การพยายามเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างกระตือรือร้น การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การนำเสนอผลการเดิมมาช่วยแก้ไข้ปัญหา การคิดและการใช้วิธีแก้ไข้ปัญหาหลายวิธี

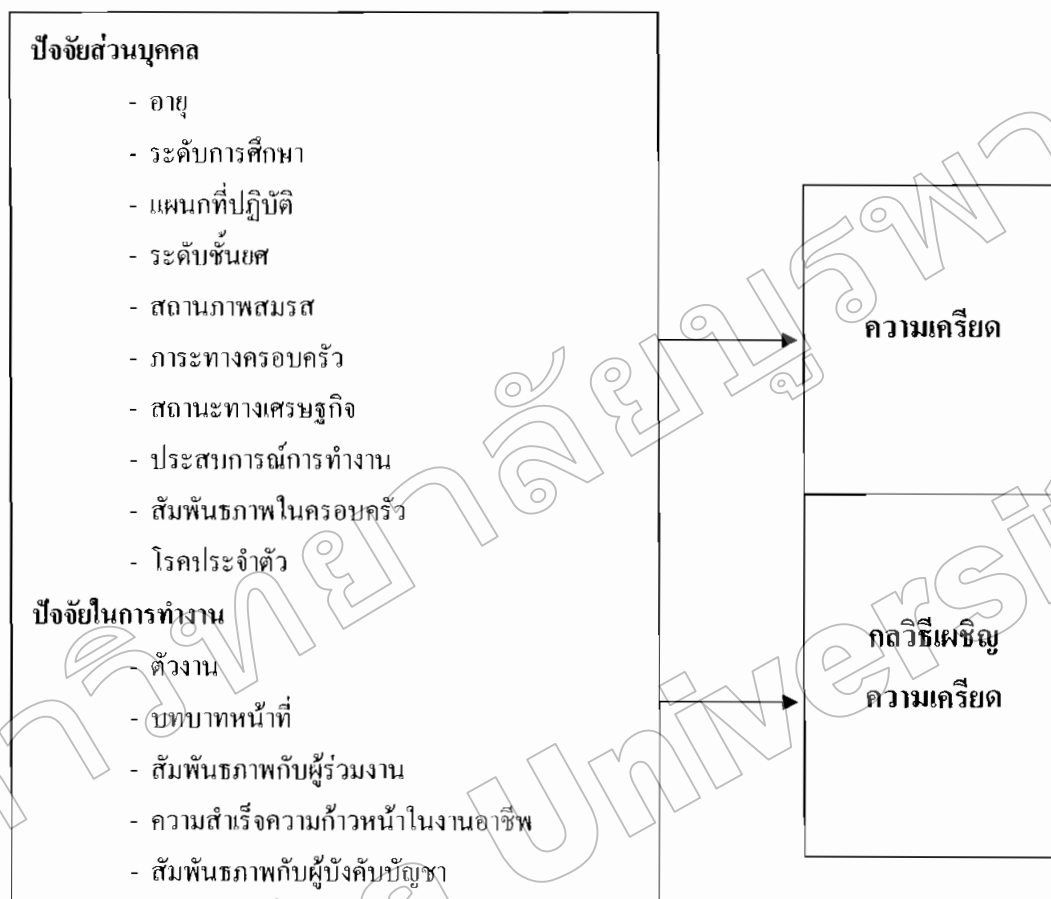
4.2 แบบหลีกเลี่ยง (Flight หรือ Escape) เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นไปที่การพยายามหลีกเลี่ยงจากปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดความเครียด โดยการปฏิเสธทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมของกลวิธีนี้ คือ ไม่คิดและไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาโดยสิ้นเชิง พฤติกรรมของกลวิธีนี้ ได้แก่ การฝันกลางวันว่าปัญหาไม่ได้เกิดขึ้น หรือปัญหาได้รับการแก้ไข้ไปแล้ว การปิดปัญหาออกจากความคิด

4.3 แบบแก้ไข้ตามอาการ (Symptom Management) เป็นการเผชิญความเครียดที่จัดการกับตนเอง เมื่อมีอาการของความเครียดเกิดขึ้น เป็นการกระทำให้เกิดการผ่อนคลาย ความเครียด ไม่สนใจกับปัญหา บางครั้งหลีกเลี่ยงละเลยไม่สนใจ โดยปัญหาหรือความเครียดไม่ได้ได้รับการจัด

ซึ่ง มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ (2538) ได้แปลแบบวัดวิธีการเผชิญความเครียดของ ลาแทค (Latack, 1986) และนำมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อใช้ในการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและวิธีการจัดการกับความเครียดของหัวหน้าภาควิชากับสุขภาพองค์การในวิทยาลัยพยาบาล โดยเลือกใช้กลุ่มข้อคำถามในการประเมินวิธีการเผชิญความเครียดแบ่งเป็นวิธีสู้ และวิธีหนี ไม่ใช่ข้อคำถามในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดการความเครียดตามอาการ เนื่องจากในขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ลาแทค (Latack, 1986) ได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า ข้อคำถามในกลุ่มวิธีการจัดการตามอาการนี้ไม่สัมพันธ์กับสองกลุ่มที่กล่าวมา และควรใช้ในการประเมินวิธีการจัดการกับความเครียดทั่วไปเท่านั้น ไม่ควรใช้ในการประเมินวิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงาน และ ปาลชาติ ชาวโพธิ์หลวง (2543) ได้นำแบบวัดวิธีการเผชิญความเครียดของ ลาแทค (Latack, 1986) มาใช้ในงานวิจัย เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียด และวิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กองบังคับการตำรวจจราจร โดยปรับปรุงเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ วิธีสู้ และวิธีหนี เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของข้าราชการตำรวจ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดการเผชิญความเครียดของ ลาแทค (Latack, 1986) ซึ่งได้รับการปรับปรุง และพัฒนาจาก ปาลชาติ ชาวโพธิ์หลวง (2543) โดยแบ่งวิธีการเผชิญความเครียดออกเป็น 2 วิธีเช่นกันคือ วิธีการเผชิญความเครียดแบบสู้ และวิธีการเผชิญความเครียดแบบหนี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)